

JUTRO

NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK

Posamezna št. 6 vin.

„Jutro“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — zjutraj. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Glavno uredništvo in uprava je v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi, št. 20, kamor naj se naslovijo vse denarne pošiljave in dopisi. — Za Ljubljano in okolico je uredništvo in uprava v hotelu „Malič“ v Ljubljani. — Po pošti sprejemano stane „Jutro“ mesečno K 1.50, četrtletno K 4.50, celoletno K 18.— za inozemstvo celoletno K 28.—. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Oglasi: 1 mm. visokosti četrdeset stolpne vrste 6 vinarjev, pri večkratnem oglaševanju primeren popust. Mali oglasi: 5 vinarjev za besedo. — Za odgovor je priložiti znamko.

Premogariji.

Dvigniti darove človeškega razuma nam je predvsem pomagala gorkota. Ogenj je bil, ki je človeka dvignil nad v naravi brez zakonov živeča bitja. Ko pa je človek spoznal blagodejno moč ognja, toploto, jo je skušal vporabiti tudi drugače ne samo za kuhanje in ogrevanje. Predvsem je začel topiti razne rude, ter tako pridobivati si čiste kovine, najprej bron, potem železo, zlato, srebro in t. d. Ta proces še dandanes ni končan, ker se še vedno izumlja in preiskuje razne kovine.

Sredstva, katera je imel človek na razpolago za topenje rude, vlihanje modelov, kovanje orožja in orodja, kuhanje hrane, vapna in drugih pri kulturi potrebnih predmetov, za ogrevanje domov in za druge potrebe so kmalu začela postajati nezadostna. Tako so veččaki izračunali, da bi bili, ako bi ne bilo premoga, vse gozdovje že posekali za razne tovarne, železnice in druga s toploto v prometu vzdrževana podjetja človeške roke. Tudi bi gozdovi vsega sveta ne doraščali tako hitro, kakor bi naraščala potreba po kurivu — lesu, a človeštvo bi bilo prisiljeno padati nazaj v nekulturno dobo.

Temu je radikalno odpomogel — premog. Z njim se dandanašnji kuri povsod, vsa obrt in industrija, kakor tudi vsa prometna podjetja, kakor železnice, hlaponi, parniki in sploh vsa večja proizvodna podjetja so navezana na premog. — Ki ima mnogo večjo gorljivost in tudi daje od sebe mnogo več toplote od drv, ki so tudi drugače vsled dimenzij, ki jih zavzemajo mnogo neprikladnejša od premoga. Vsled tega tudi ni govora o kakem nadomestilu premoga z drvami, ker so vse kurilnice docela drugače postavljene za kurjenje s premogom kot bi bile postavljene za kurjenje drva.

Tako vidimo, da je premog danes sredstvo, s katerim mora človeštvo ravno tako računati kot z vodo, zrakom, ali pa drugimi najelementarnejšimi deli narave. To prav dobro vedo kapitalisti in kakor so si prilastili vse drugo, s čemer mora človek kot življensko bitje računati, tako so si prilastili tudi premog, oziroma, ako si ga niso prilastili, so stavili onim posestnikom premogovnikov, ki še niso bili z njimi enih nazorov take pogoje, da jim niso prav nič nevarni, to se pravi, da so se kartelirali, zvezali se v eno močno falango, ter tako vesoljnemu človeštvu diktirali cene premoga. Oni znajo ceniti vrednost premoga, dočim mali človek pravzaprav ne ve, kaj je to premog.

Tu pa ne gre zameriti širokim slojem, češ, oni so neizobraženi, zato naj pa tudi trpiti temu ni tako. Posestniki in delodajalci imajo večjo telesno čilost, so spočiti, sveži, njihov duh je prožen, iznajdljiv, delavec pa je strt, duševno apatičen, izmučen, a če ima kaj prostega časa ga izroči toploti in krepčavi alkohola, ki ga potem dela še bolj topega, dočim fizično spočitega kapitalista tudi alkohol samo izživlja in ostari, a duševno mu pušča vedno veliko več moči kot delavcu.

Zato vidimo, da se je gospodar znal že pred sto leti organizirati, dočim je delavstvo še le dandanes iznašlo in začelo širiti svojo resnično formulo — socializem ki se pa še kristalizira.

Med vsem delavstvom je pa premogar eden izmed najbolj zastalih. Saj preživi večino svojega suženjskega življenja v temi, neznan svetu, a tudi svet izve, da živi mili-

jone rudarjev v krtovem carstvu samo takrat kadar se kod porušijo rovi in zasujejo uboge kršične črve, ki so rili pod zemljo; da ne zaostane promet, industrija sploh, da ne trpi takozvana „kultura“, od katere imajo seveda največ koristi kapitalisti in pa razne druge ustanove kakor: država, dinastija, fevdalizem i. t. d. Ako pa se kje zgodi nesreča, da podsuje na stotine delavcev, pijunirjev kulture pod zemljo, potem pridejo tja, na lice mesta ministri in druge prikazni moderne dobe, a da bi poskrbeli v naprej, da se take nesreče preprečijo, do tega nimajo niti moči, ker so od gotovih trustov docela odvisni a trusti ne gledajo na to, da bi varčevali z ljudmi, nego, da spravljajo zlate celine v žepu.

Taki slučajji pa zbudijo v trpinu „čudne pojme“, in v kratkem vidimo vsakega, ki je sploh kedaj prišel do takih „čudnih pojmov“ v — organizaciji.

O angleških rudarjih moramo priznati, da so bili že davno prej organizirani nego so bili organizirani rudarji in premogariji drugih držav. Saj je organizacija na Angleškem že zelo star pojem, ter se je tudi Marks šel učiti na Angleško delavskega vprašanja. Razložek je samo ta, da angleške organizacije niso do pred nedavnim priznavale revolucionarnega socializma, nego so na podlagi praktične, strokovne organizacije dosegli še precej ugodne uspehe. Ti vspehi pa angleških rudarjev, predvsem premogarijev ne zadovoljujejo več. Ker pa Angleška, kakor znano, pridelala največ premoga, ki je hkrati tudi najboljši premog, in je sama navezana izključno na domač premog, je premogarsko delavstvo potem ko vodi že desetletja boj za minimalno plačo, za oskrbo v brezdelnosti in delanezmožnosti, poseglo za enkrat po Marksovem receptu, ki se kaže naravnost sijajen. — Sindikalistični socializem ima z Marksom največ podobnosti, zato je tudi najčistjeja socialna teorija, ki prehaja s to stavko prvič v večjem stilu v prakso. Za sabo so premogariji požgali vse mostove, v kratkem ne bodo vedeli naprej, a ne bodo mogli nazaj. Takrat šele bo mogoče presoditi položaj kakšen je.

Sedaj lahko nezmotljivo na podlagi izbornih statistik napovemo svetovni industrijski bankerot ako pritegnejo angleški rudarji še ameriške, ter ako potem skupno stavkajo mesec dni. Nikakega pomena pa nima ako premogarijem pristopijo kot štrajkovci še drugi delavci, železničarji i. t. d. To bi utis njihove zmage zmanjšalo, kajti kakor smo poprej omenili, je vse odvisno od podzemskih ruvarjev, ki bodo tokrat mogoče docela preosnovali svetoven socialen položaj.

Ako namreč angleška vlada uredi razmere med delojemalci in delodajalci v rudokopih, potem ne bo dolgo, ko bomo imeli svetoven premogarski štrajk, ker bodo angleški premogariji tako bogati, da bodo lahko podprli v desetih letih vse premogarije, vsega sveta, za več mesecev. Taka stavka pa je že sedaj mogoča, zato pa skuša angleška vlada napraviti red ter si je angleški ministerski predsednik Asquith izposloval od zbornice prosto roko, sir Grey pa je rekel, da je ta stavka prava sreča za angleški narod.

Kapitalizem je kakor razvidimo, pri tej stavki brez moči, edino, kar bi premogarije lahko pahnilo v obžalovanja vreden položaj, bi bil spor med njimi samimi, a tega k sreči dosedaj še ni opaziti.

Mi želimo angleškim rudarjem popolno zmago.

„Bodite brez skrbi, sire . . . Torej, veliki profos je presenetil svojo hčer v trenutku, ko je hotela osvoboditi Roya de Beaurevers. Zaprl jo je in pazil nanjo do nočnjega večera.

Ne govorim vam o jezi in žalosti velikega profosa. Gotovo bi rajši videl hčer mrtvo pred svojimi nogami, kakor pa zaljubljen v takšnega obešenjaka. Temu položaju vidi on edino pomoč v skorajšnji možitvi. Roncherolles pozna ponos svoje hčere. On ve, da bo držala prisego, ako obljubi svojemu poročencu zvestobo pred oltarjem. Roncherolles se boji najhujšega, sramote, smrti, katastrofe z eno besedo, ako primejo Florizo kaprice, dokler je še dekle. Kakor hitro pa je omožena, se ne boji od nje ničesar več. In zato si je rajši pripravil raniti srce s tem, da se loči od tega otroka, ki ga je hotel obdržati v svoji bližini, kakor čuva človek dragocen zaklad.

Kralj je gledal mračno. Njegova strast ga je navdajala s čudnimi mislimi. Godrnjal je brezvezne besede, ki pa so bile

Delavsko gibanje v trž. teh. zavodu pri sv. Andreju.

Inženir napaden od delavcev. Delo ustavljeno. Gruče straž. Dve aretaciji.

Prijatelj našega lista nam je prinesel o tem gibanju naslednje natančno poročilo:

O tem zavodu se večkrat čita, kako nečuvne krivice se od strani delovodij gode delavcem sploh. Ker se stvar, o kateri poročam, največ tiče livarne, hočem natančno poročati javnosti kako je prišlo do tega incidenta. V livarni sami je bilo šest delovodij na 200 delavcev.

S temi delovodiji se je dalo še precej sporazumeti izvzemši z nekim Spasapanom. No, ta je bil še precej siten in strog, a vzlic temu se je zamoglo vseeno z njim živeti. Direkciji „tržaškega tehničnega zavoda“ pa ni zadostovalo teh šest delovodij vedno s strogim Spasapanom na čelu, vse to se jim je zdelo premeško in sumilo se je, da ves ta delovodijski aparat delavce favorizira in jim da masne akordske zaslužke; zato si je direkcija omislila, da je neobhodno potrebno, ako vzame za te „favorizirane“ delavce, ki delajo kakor živina, še enega strogega delovodjo.

Vsprejela je v službo nekega germanškega inženirja, ki je ob enem opravljal tudi službo delovodje, po imenu Ostendorf. Že prvi dan, ko je nastopil ta človek, ki ne razume ne italijanskega ne slovenskega jezika, a delavci so po večini italijanske in slovenske narodnosti, ki govori samo nemški svojo službo, se je pokazal, kako surovega in strogega značaja da je. Delavstvo je prej zaslužilo le malo — nič; toda prej je bilo vendar „malo“, a pod njegovim vodstvom ni prav nič. Če je en delavec n. pr. prej zaslužil 25% na akordnem delu, se je temu človeku zdelo preveč, dal mu je precej drugo akordno delo s tako sramotno ceno, da je mogel delavec delati kakor živina, in pri večernem računu ni zaslužil niti toliko, kolikor mu je znesla dnevna plača. Vrhu tega pa je bil nepremično z uro v roki nad delavci in štel, kedaj je mogel delavec izvršiti naročeno mu delo. Če ni izvršil delo do od njega določene ure, ga je hitro odslovil s pripombo, da ni več vreden delati. Strogo je pazil tudi na to, če je kateri izmed delavcev jedel košček kruha in si zapomnil vsako minuto, kedaj je prišel jesti. Če je kdo jedel minuto pozneje, kar se je njemu zdelo, ga je precej opomnil. Istotako je pazil na vsakega delavca in štel minute, kedaj je šel na stranišče, da pravočasno pride.

Nekega dne je večje število delavcev pripravljalo pečeno zemljo in jo drobilo. Neve se, kako je odletel košček te zemlje na njegovo obleko. Mož ni nič rekel, podal se mu izposluje zadoščenje. Direktor je takoj poklical ono skupino delavcev in jih zaslial. Ker se ni moglo vedeti — kdo je bil „krivec“, je izrazil sam inženir svojo sumnjo na te delavce, kateri so bili takoj odpušteni iz dela. **Vladala je tu še več kakor vojaška — strogost.** In potrpežljivo delavstvo je vse te krivice prenašalo cela dva meseca. Vrela je v njih jeza, a ji niso mogli — preišljivo joči na svojo družino dati duška. Delavstvo je že trikrat vpričo inženirja Ostendorfa opozorila direkcijo na to šikaniranje in izjavilo, da naj bo **le ona odgovorna** na eventualne posledice. Ali vkljub vsem opominom se od

strani direkcije ni ukrenilo niti koraka v prid šikaniranim delavcem. Delavstvo je trpelo in trpelo, ali potrpežljivost je priklopela do vrha. Priti je moralo, do česar je prišlo včeraj zjutraj, ob 9. uri, ko je prišel, je še z večjo strogostjo nadzoroval in šikaniral delavce na tak surov način. da so ga vsi ene misli obkolili in napadli. V njega so metali, kar so imeli v rokah. Ta surovež, videč da mu preti hudo, jo je urnih nog spet „pobrisal“. Kako je ranjen mi ni znano; upam pa, da ne bo več želel prestopiti praga livarne. Delavci so vsi zadovoljni nadaljevali svoje delo do večera.

Včeraj zjutraj so se vsi delavci podali na delo, ter zapazili, da manjkata dva oziroma tri tovariši. Zvedeli so pozneje, da so bili ti trije, ki so manjkali, aretirani že predinočnim na svojih stanovanjih. Ko se je to zvedelo, so vsi delavci iz celega zavoda zapustili takoj delo in sicer z zahtevu, naj se aretirane tovariše izpusti na svobodo. Podali so se vsi kakor er mož v „Tržaški tehnični zavod“ k sv. Marku, udrli skozi vrata in šli najprvo brez dovoljenja direkcije na vojno ladijo „Viribus Unitis“ in potem po posameznih fužinah opozorili svoje tovariše, naj takoj zapustijo delo.

In res: vsi delavci so eden drugega opozorili in v velikih trumah odhajali iz ladijelelnice. Ko si prišel na ulico se ti je nudil iznenadljiv prizor: videl si na eni strani celo četo navrščenih straž, na drugi strani drugo vrsto straž na konjih in celo na kolesih. To je izgledalo, kakor v času velikih izgredov. Vprašamo: čemu ves ta aparat? Mogoče za varstvo direkcije? Ali še ne ve slava policija, da če tudi spravi vse svoje straže, konje in kolesa na en kup, da delavstvo vzlic vsemu aparatu gre kamor hoče? V obeh zavodih je zaposlenih nič manj kakor 5000 delavcev. In to delavstvo je tako energično, da gre za svoje pravice kamor hoče.

Ob 10. uri so se vsi ti delavci podali na shod v mestno telovadnico v ulico della Valle. Poročal je socialistični „general“ Chiusi. Pozival je tovariše, naj se zbere deputacija 5 tovarišev (in glasoval samega sebe, kot šestega) katera naj skuša priti v kompromis z direkcijo in katera naj gre osebno k županu v svrhu posredovanja. Rekel je končno, naj se vsi zbero zopet ob 5 uri popoldne, da bo nadalje poročal o ukrepih in dos ž njih vspehih. Po besedah Chiusija, se mu dozdeva, da bo socialna demokratična stranka zahtevala še kake boljše. Jaz sem mnenja, da sedaj ni ugoden čas za štrajk. „Naglost ni pridna“, pravi stari predgovor, torej za sedaj bi ne bilo potrebno štrajkati. Da so delavci zapustili delo, to popolnoma odobravam, že glede na to, da direkciji pokažejo delavci, da se ne puste preveč teptati in da brez njih, bi ne mogla tudi ona izhajati.

Krivo do predvčerajšnjem incidentu se mora pripisovati le direkciji, ki je bila prvotno obveščena od teptanega delavca Arpina in ni odstranila tega človeka, v katerem so sami njegovi kolegi povedali, da je

Saint-Andreju brez dvoma dovolj razločne. Kajti dvorjan se je rahlo sklonil in zaključil:

„Sire, o Florizini zvestobi ni nikakega dvoma. Kakor hitro je poročena, se nam ni več bati kapric njenega srca. Sicer pa bo ta Beaurevers v par dneh itak obešen. Nama dvema pa se ni treba bati te zvestobe; saj ne bo prvokrat, da se boriva z zaprekami . . .“

„Dobro“, je dejal Henrik II, vesel, da ga sodrug razume, ne da bi se mu bilo treba preveč izpovedovati, „Moja volja je, da se ta zakon pospeši“.

Saint-Andre se je živahno ozrl in namignil Roncherollesu. Tisti hip je kralj zardel do čela in prebledel takoj zatem kakor zid. Vstal je naglo in se spustil nato nazaj v naslanjač, mežeč z očmi in loveč sapo. Roncherolles je prihajal, držeč Florizo za roko.

Nastal je takšen hrup občudovanja, da je morala godba prenehati. Vse skupine so stopile bliže. Kralj je tretjeval, Diana de Poitiers je gledala prihajanje Florizino z

mrko radovednostjo zahajajočega solnca, ki vidi vzhajati na drugem kraju obzorja novo zvezdo, bolj svetlo, sijajnejšo in slajšo. Katarina je trepetala, smehljala se in trpela vse muke ženskega pogubljenja, ki mu je ime ljubosumnost. Marija Stuartova je občudovala prihajajočo z vso svojo pesniško in umetniško dušo.

„Sire“, je izpregovoril Roncherolles z obupnim glasom skra nje resignacije, „naj mi dovoli vaše veličanstvo, predstaviti mu mojo hčer, zaročeno s prežlahtnim gospodom vikomtom Rolandom d'Albon de Saint-Andre. Vaša kraljevska milost naj dovoli sklenitev tega zakona, ki bo osrečil dvoje rodbin“.

Zavzdihnil je in ni mogel nadaljevati.

„Stopite bliže, vikont!“ je rekel kralj s čudnim, pretečim glasom. „Gospodična“, — glas mu je trepetal, ko jo je nagovoril — „srečnega se štejem, da morem dati vašemu očetu dovoljenje, ki si ga želi. Dati hočem vašemu soprogu dostojanstvo, ki bo dokaz mojega zaupanja“. Roland je skoraj

LISTEK.

Nostradamus.

DESETO POGlavJE.

Dvor kralja Henrika.

VI.

Floriza zaročena.

„Ona potemtakem ljubi tega mladega divjaka?“

„Mogoče, sire! Na vsak način je to tisto, česar se boji njen oče, kajti ta ženska, to dekle, je Floriza de Roncherolles . . .“

Kralj je zarohnel zamolklo kletev. Prebledel je. Njegov kalni pogled je vzplamenel. Ustnice so mu trepetale.

„Kakor hitro bo ta Beaurevers prijet“, je zajecjal, me obvestite; hočem ga videti viseti!“

radi njega v Germaniji nekaj štrajkalo nad 20.000 delavcev.

Ob zaključku moram pripomniti, da so bili drugi delovodje, ki so uslužbeni v tem zavodu že 50 let tega dogodka veseli. Se je li delavstvo povrnilo danes na delo poročamo v jutranji številki.

Ljubljana-Kranjsko.

Volitve v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico. Se le sedaj je znan končni rezultat volitev v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico. V razredu srednje trgovine je bilo oddanih 732, med temi 635 veljavnih glasov. Naprednjaki so dobili 386, klerikalci 253 glasov. Izvoljeni so torej naprednjaki in sicer: Viktor Rohrmann, Feliks Urbanc in Josip Perdan. V razredu male trgovine je bilo oddano 1643, med temu 1427 veljavnih glasov. Naprednjaki so dobili 656, klerikalci 727 glasov. Izvoljeni so torej klerikalci in sicer: Urban Horvat iz Novega mesta, Ivan Podlesnik iz Ljubljane in Franc Zorž iz Ljubljane. V razredu srednje obrti je bilo oddanih 1292, med temi 1145 veljavnih glasov. Izvoljeni so naprednjaki: Ivan Schrey 703 glasove, Franc Stare 702 glasova, Ivan Rakovec 701 glas in Lavoslav Bučar 697 glasov.

Ljubljansko telefonsko omrežje. Vsled intervencije ljubljanskega državnega poslanca dr. Ravniharja je vlada določila od onih 20 milijonov kron, ki so bili določeni za razširjenje telefonskega omrežja, 200.000 kron za Ljubljano. Ljubljana dobi dvojne napeljavo. Centralno omrežje se pomnoži na 1000 abonentov. Ravnihar tudi deluje nato, da se priklopi Ljubljana srednji progji Dunaj-Trst.

Ali so klerikalni listi izven postave? Orožništvo se je začelo zanimati kdo in kje se v ljubljanski okolici prodajajo napredni časopisi. Neki Orehek iz Most, znani junak iz Oramove pravde prodaja brez vsake koncesije „Slovenca“ po 4 vinarje. Čudno se nam zdi, da ravno tega možakarja oko postave doslej še ni zapazilo.

Prispevki za zgodovino ljubljanskega mesta. Ker se nam zdi škoda, da bi poznejši rodovi ne izvedeli kako visoko je cvetela kultura, olikanost in dostojnost gotovih ljubljanskih klerikalcev zastopanih v občinskem svetu v 20. stoletju krščanske civilizacije, v dobi ko je županoval g. dr. Ivan Tavčar in ko so zavedni klerikalni narodnjaki prišli s pomočjo z Nemecev v občinski zastop, slavimo sledeči nujni predlog: G. župan se naproša, da naroči g. zapisnikarju, da vestno bileži vsaj vse najlepše cvetke v izrazih klerikalnih olikancev ter vsaj vse najbolj zaslužene medklice na naslov gg. občinski svetnikov: Stefeta, dr. Zajca in Ložarja. G. županu tudi priporočamo, naj postavi v dvorano najnovejši izum fotografičnega fonografa, da se s tem ohrani izvirnost klerikalne olikanosti 20. stoletja. Ker je v naših skromnih močeh le mogoče storiti, smo pripravljani prispevati tudi v tem oziru za zgodovino deželnega stolnega mesta Ljubljane.

Več odločnosti, g. župan! Iz taktičnega, političnega stališča je čisto prav, da so klerikalci iz deželnega dvorca svoje harlekinske burklarije prenesli tudi v mestno dvorano. Zdaj bodo tudi slepi izpregledali in doslej gluhi slišali kake vrste pajaci so zgrešili svoj poklic za klovne v cirkusih in raznih sličnih poklicih, ki služijo ljudstvu za smeh in zabavo. Kdor ima nekoliko širše obzorje v enakosti ali zjednačevanju pravic človeške družbe, kot jo imajo v stare tradicije zaljubljeni enostrankarski kratkovidneži, ta mora priznati, da malo zdrave opozicije potrebuje vsaka večinska stranka. Iz zakonov nasprotja je nastalo vsemirje sveta, nasprotja ali kar imenujemo v politiki: opozicijo, so

pokleknili. „Vam pa hočem dati bogato doto. Z bogom, gospoda, in glejte, da se ta poroka kmalu izvrši.“

Dvorjanstvo se je umeknilo. Henrik II. je umolknil — morda zato, ker je bil pri kraju s svojimi močmi. Ta hip pa je storila Floriza naglo dva koraka naprej in zamrmrala:

„Sire...“
Dalje ni mogla govoriti, kajti zgrudila se je v naročje velikega profosa, ki jo je vzdignil in jo odnesel, braneč se vsake pomoči, do kočije, ki ga je čakala.

„Vidite, sire“, je zamrmral Saint-Andre, „kako malo nevarnega soproga dobi vaša mala. Prepričan sem, da sem našel pravo sredstvo.“

Tako je govoril oče bodočega Florizinega soproga.

V.

Prorokba.

Ko se je poleglo vznemirjenje, povzročeno po tem dogodku, se je ozrl Henrik II. s pogledom vročične veselosti okrog sebe.

gibalna moč in sila vsega človeškega življenja. Če bi bili vsi ljudje enih misli, bi se jim že zdavno — oprostite tu izraz — možgani skisali. Nasprotje v življenjskih nazorih, opozicija v življenju političnih strank torej mora biti, če hočemo priti z delom in časom naprej. Ampak če je ta opozicija edino le zato tukaj, da je opozicija, da nagaja, da ovira delo večine, da osmešuje zbornice in javne zastope pred širšo javnostjo, da z vsakim v bistvu še tako resnim predlogom osmeši stvar samo, da zraven dela po načinu cirkusov in pratarskih gugalnic reklamo za se, potem je seveda bolje, da se taki opoziciji stopi na vrat, kakor gadu, če se le predznokovpe, da s svojim strupom umori zdravega človeka. In to smatramo kot dolžnost odkrito povedati in ljubljanskega g. župana opozoriti, naj v svoji preveliki gentlemanski potrpežljivosti znanih treh strupenih gadov v mestni dvorani ne pusti zastupljati življenje občinskega dela. Sikati jih naj le pusti, da jih bo občinstvo vsaj do gola spoznalo. Vsaj tudi sikajoči gadi baš zato niso nevarni, ker s sikanjem opozore človeka na nevarnost pred njimi. Toda vsaka stvar mora imeti svoje gotove meje. Zavrtni, odločno zavrniti ga je treba nazaj, kdor le preveč drzno sili čez mejo čisto navadne dostojne oblike, ki se varuje tudi pri sejah hibovskih občin. Vsaj ima ravno g. župan dr. Tavčar najbridekše izkušnje, kako kratko navezani so nasprotniki kot večinska stranka v deželni zbornici. Ne zahtevamo od g. župana, naj bi z isto mero, kot jo klerikalci merijo manjšinski opoziciji v deželni zbornici, povračal kot kolovodja večine napram klerikalni manjšini v mestni dvorani. Ne, tega ni potreba! Naj, se katoliški pajaci ravno iz tega uče, da naprednjaki res praktično izvajajo znani Kristov nauk o ljubezni do nasprotnika. Ampak več odločnosti, kadar se ugled mestnega zastopa skuša od opozicije le preveč kompromitirati!

Oprali bi se radi Po navadi puste volitve na Kranjskem za seboj kako tožbo, preprič ali kaj sličnega. Seveda bo ta stara navada trajala tako dolgo, dokler bodo klerikalni župani in odborniki vodili volitve po lastni zakonih, po svoji volji ne glede na predpise volilnega ali po družih zakonov. Menda ga ni človeka na Kranjskem in tudi izven kranjskih mej na Slovenskem, da ne bi vedel, s kakimi nasilstvi, sleparijami in nesramnimi sredstvi so operirali klerikalci pri občinskih volitvah v Prečini in v Kandiji, občini Šmihel Stopiče. V obeh teh občinah so klerikalci jasno pokazali, koliko jim je za tajnost volitev, zaradi katere so se ravno pritožili klerikalci v Ljubljani na Dunaj in oropali Ljubljano za lep čas njene autonomije. Sedaj bi se klerikalci seveda radi oprali z malenkostnimi ugovori in netemeljnimi tožbami. Jeden izmed teh poizkusov je tudi afera Vovk-Javornik. Stvar se je vršila takole: Dne 29. januarja je vprašal mesar in gostilničar Javornik v svoji gostilni v Zabji vasi klerikalnega občinskega odbornika Vovka, kako so izpadle volitve v Kandiji. Vovk mu je rekel: „Kar je za našo stran, je dobro, kar je pa nasprotnega, je šlo v koš. Taiste besede je ponovil Javornik več močem drugi dan v svoji gostilni. Ko že o tem zvedel župan Zure, je prisilil Vovka, da je vložil tožbo zoper Javornika, ker je ta okoli govoril, da mu je Vovk povedal, da je klerikalna komisija štela samo klerikalne glasove, liberalne pa trgala in metala pod mizo. Pred sodnijo vztraja Javornik pri svoji stari izpovedbi, da je onim močem povedal samo to, kar je Vovk rekel njemu, namreč: „Kar je za našo stran, je dobro, kar je nasprotnega, je šlo pa v koš.“ To potrdijo tudi priče. Vovk pa pravi da on ni rekel, da bi trgali glasovnice in jih metali v koš, ampak da je rekel, da so pod mizo metali samo izkaznice, kar je pa tako otroče neumen izgovor in zagovor, da je spraval vse nav-

Brusquet, ki ni obrnil oči od njega, je vzklknil v tem trenutku.

„Vraga, Henrik, ti nas zbiraš, ti nas siliš čuti, braniš nam iti spat, in vse to pod pretvezo, da nam boš dal prorokovati po kralju čarodejev, po papežu magije, po velikem Nostradamu, ki je prišel nalašč iz Arabije. Valois, jaz hočem Nostradamu! Dajte mi Nostradamu! Prinesite mi Nostradamu!“

Kraljev obraz se je stemnil, in poškilil je na Saint-Andreja, hoteč ga opomniti, kaj sta se dogovorila zaradi čarovnika. Norec pa je prestregel ta pogled, podoben blisku divjega sovražstva: bila je obsodba na smrt. Skakaje se je pomeknil mimo Nostradamu in mu šepnil na uho:

„Držite se dobro! Kralj bi vas najrajši nocoj obesil, a meni pravi nekaj, da vas je škoda.“

„Hvala vam, gospod Brusquet“, je dejal Nostradamus s tako presunljivim glasom, da je streslo norec do dna duše. „Sire“, je dodal, „zahvaljujem se vašemu odposlancu, ki me obvešča, da me kličete.“

zoče v smeh. Sicer pa Vovk ne govori dvakrat enako. Preji je pa vedno trdil, da je on le rekel, da so se take glavovnice vničile, ki so bile „počečkane“. Sicer pa je lahko odgovoriti na vprašanje, komu naj se verjame, Vovku ali Javorniku, Javorniku seveda ne bi bilo t-zko preklicati, če bi si bil stvar sam izmislil, toda kar je slišal, kar mu je povedal Vovk tega ne more na noben način preklicati. Vovka pa, ki vedno izpreminja svoje izjave, pozna vsakdo dobro še od državnoborskih volitev v Kandiji. Vovku ne smemo verjeti, ker vemo, da je pri državnoborskih volitvah kmetskim volilcem, ki so imeli napisanega kandidata Majerleta, trgali glasovnice in jim dajal nove izpolnjene z Jarčevim imenom. Takemu človeku, ki ne spoštuje državnih zakonov, ne smemo in ne moremo verjeti, ker je zmožen vsečega še tako podlega postopanja proti svojemu nasprotniku, zlasti če je še prisiljen v to od drugih. Obravnava se je v svrhu zaslišanja še jedne priče prelozila na nedoločen čas. Klerikalce v Kandiji, pa naj si bo Zure ali pa Vovk, zagotavljamo, da se na ta način ne bodo oprali, ampak še bolj pomazali kakor so in takrat bodo njihovi značaji smrdeli, da se jih bo ogibalo naše ljudstvo kakor gobavih.

Iz Novega mesta Upali smo, da bo novi župan g. Rozman z vsjo odločnostjo izvajal svoja prejšnja postopanja proti zlorabi šolske mladine od strani od samega predobrega življenja preobestnih tanatičnih franciskanov, v prvi vrsti pa proslulega patra Pavla. Pa kakor kaže, le preočito prijateljstvo s kapiteljem zdatno ovira županovo odločnost. Vemo namreč iz čisto dobrega vira, da pater Pavel še vedno nadaljuje svoje marijnodružbarske hujskarije napram šolski mladini, katere nazori se ne strinjajo ne s katoliško moralno, še manj pa s pohujševanjem značajev v Marijini družbi. Ta pater še vedno neguje prepovedano knjižico, s katero zastuplja potom izposojevanja „katoliških“ knjig cele kroge šolske mladine. Sicer je postal že nekoliko previdnejši in izdaja knjige le še „zanesljivim“ šolarjem, katerim zabija, da ga ne smejo izdati, toda ker je v enem stanovanju več takih „zanesljivih“ Marijinih otrok v družbi manj zanesljivih, pridejo taka prepovedana izposojevanja hitro na dan. Pa to še ni največje zlo, ki ga ta pater razširja po mestu. Večje in najstrožje kritike vredno zlo pa je to, da pater Pavel hodi okrog po hišah okoli tercijsk, ki so vse srečne, če jih „gospod“ obiščejo. Tem fanatičnim babnicam, ki se prživljajo samo od izkoriščanja dijakov ta fanatik slika hudiča in pekel, če ne pripravijo šolarjev in dijakov do vstopa v Marijino družbo. Na ta način se šolska mladina kakor v dobi inkvizicije prisili, da se odpove hudiču in svetu ter se pusti zapisati v Marijino družbo. Namesto šolskih knjig se vprežejo v molitve rožnepe venca in vseh neumnosti, ki se jih izmislil pater Patel. Koder pa svojega namera ne more doseči z žuganjem s hudičem in peklom, tam zagradi ga zadnje res praktično hudičev sredstvo: vboгим dijakom, ki so po svoji revščini obsojeni si iskati hrano po hišah, so odpove hrana, a obenem pa tam kjer stanujejo, vrže na ceste. Taka je katoliška moralna patra Pavla in novomeških tercijsk. Vse to je javno znano in vendar se od strani županstva prav nič ne stori da bi se to zlo v korenini zadržalo. Namesto konferenc v kapitelju in v lekarni pri znamenem nemškutarju bi bilo umestneje se kar najresneje pobrigati za ustanovitev mestne dijaške kuhnje in z ozirom na nezdrava bezniška stanovanja, tudi na zgradbo dijaškega doma. Viri za obe ustanovitvi bi se našli kot se najdejo pri klerikalcih. S tem bi se pomagalo šolski mladini, jo otelo iz krempeljev fanatičnih franciskanov, starše rešilo skrbi pred izkoriščevanjem verskoblaznih tercijsk in kar je glavno: Novomesto bi bilo

Množica se je zgrnila takoj zopet okrog kraljevega naslanjaja; čarovnika je obdal širok krog, poln goreče radovednosti, spojene s strahom in občudovanjem

„Gospod“, je izpregovoril Henrik II. s surovim glasom, „ker praviš, da veste vse, povejte nam, kaj se bo zgodilo vam samemu v prihodnjih osmih dneh?“

„To ni mogoče, sire!“ je odgovoril Nostradamus. Njegovo srce se je skrčilo in otožnost mu je zamačila pogled.

„Aha!“ so zamrmrali naokrog. „Je že v pasti!“

„Sire“, je nadaljeval Nostradamus, „ali ste že kdaj slišali praviti, da postane zdravnik, ki je spreten v zdravljenju drugih, večkrat nespreten, ako mu gre za to, da ozdravi sebe samega? Sire, usoda drugih mi je odprta knjiga, moja lastna pa mi je zaprta. Že tisočkrat sem poizkušal sam o sebi na enostavnejše prorokbe, toda nikoli se mi ni posrečilo. To je slabost, in prav je, da jo priznam. Moja lastna bodočnost mi je neznaná...“

vzor vzgojišče učeči se mladini, ne pa kot je to sedaj, gnezdo klerikalne gadje zalege in pohujševalce mladine. Pa brez zamere g. župan, slavila Vas bo zgodovina Novega mesta, č: vbogate ta nasvet.

Vode naraščajo. Vsled deževnega vremena zadnjih dni so vode na Kranjskem začele naraščati. V sredo večer je v Ljubljani deževalo, kot bi iz škafa lilo. Proti polnočji se je zopet zjasnilo. Za enkrat ne kaže še nič na stanovitno boljše vreme.

Odborova seja Maticе Slovenske bo danes, dne 8. marca 1912, ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo predsedništva; 2. Zapisnik zadnje seje; 3. Poročilo tajnikovo, zlasti o številu članov in razposlanih garnitur za 1911. in o tisku knjig za 1912.; 4. Poročilo blagajnikovo o računih za 1911. l. in o proračunu za 1912. leto; 5. Priprave za glavno skupščino; 6. Matica in predlog v društvenem domu; 7. Sluča nosti.

Zgradba „Sokolskega doma“ v Spod. Šiški. Društvo, čegar naloga je, postaviti in zgraditi Šišenskem Sokolu primeren lasten dom je imelo v nenehju 3. t. m. svoj redni občni zbor. V zahvalo, da je k lepim uspehom tega društva največ pripomogel predsednik g. Josip Seidl, je bil soglasno imenovan prvim častnim članom. Ob tej priliki so navzoči nabrali za zgradbo „Sokolskega doma“ znesek 102 K.

Sattnerjev oratorij. Občinstvu ki bo, kakor čujemo v ogromnem številu posetilo oratorijske koncerte, „Glasbene Maticе“ nujno priporočamo, da si nabavi in prečita temeljito poljudno razlago Sattnerjevega oratorija, ki ga je za ta oratorijska izvajanja izdala „Gl. Matica“. Muzikalnemu občinstvu bo posebno dobro došlo, da so v ti omejnjeni knjižici vse važnejše misli in motivi natisnjeni z notami, tako da bode imelo večji in popolnejši užitek pri koncertih in da mu delo ostane v živem in trajnem spominu. Nič manj kot 52 važnih muzikalnih misli je v knjižici natisnjenih z notami.

Enodneven cepilni tečaj za vinogradnike priredi c. k. vinarski nadzornik g. B. Skalicky začetkom meseca aprila pri državni trtnici v Bršlju pri Novem Mestu. Poučeval bode v novem cepljenju in siljenju ameriških trt (ključev), s pomočjo katerega se da vinograd najhitreje in najecheje obnoviti. Zglasiti se je do 25. t. m. pri c. k. vinarskem nadzorstvu v Kandiji pri Rudolfovem.

Sokolska društva, ki niso dobila plakata za VI. zlet sokolski v Pragi, naj se takoj obrnejo na br. R. Švajgerja na Kralj. Vinogradnih, Havličkova 64, ki jim pošlje Urbanov lepak. Nazdar!

Občinski svet ljubljanski

Nadaljevalna seja 6. marca.

Župan otvori prejšnji večer prekinjeno sejo, javi, da je došlo 36 samostalnih predlogov, ki pridejo polagoma na dnevni red.

Nato se vrši razprava o nadaljnih točkah dnevnega reda, o katerih tu omenjamo le nekatere:

Zajutrak za ubožno šolsko mladino.

Proti predlogu šolskega odseka, da je isti neizvršljiv, predlaga obč. svet. Kristan, da ta človekoljubna naprava zasluži večjega zanimanja in naj mestni magistrat to vprašanje prouči, uspeh naj se uvažuje v proračunu za l. 1913. Temu predlogu se prilagodi tudi poročevalec šolskega odseka in je bil soglasno sprejet.

Učitelj francoščine in nemščine na dekliškem liceju.

Klerikalci se zavzemajo za učitelja francoščine in nemščine na tem zavodu. Poročevalec šolskega odseka izjavi, da je za nemščino dovolj že skrbjeno, pač pa bo potrebna služba francoščine in slovenščine. Dr. Zajec: Imajo že enega pripravljeneega. Stefe: Kar sklepate jc, da ga že imajo. Predlog obč. svet. dr. Detela, ki bi rad imel učitelja tudi za nemščino, odklonjen.

Nepotrebno razburjenje

se je razvil pri poročilu o prošnji vodstva Lichtenturničnega zavoda za odpis večje vporabe vode. Poročevalec Reiser omenja, da je to isti slučaj, kot je bil prejšnji o prošnji tvrde Krisper in Tomažič, ki je bil soglasno sprejet, da se namreč odpiše polovico zaračunjenega zneska. Da tega ni treba še enkrat na drobno razpravljati v slučaju Lichtenturn, poročevalec kratko omenja, da je to isti slučaj. Klerikalci pa zagrabijo to priliko in skušajo zavleči razpravo. Posebno se razburi dr. Zajec, ki predlaga, naj se temu zavodu odpiše cela vsota Dr. Triller omenja, da prizna važnost tega zavoda, ga bodo tudi podpirali, a v tem slučaju to ne gre. Obč. svet. Strukelj: Pa že zopet drugače obrne. Ko poročevalec razburjene klerikalne duhove še enkrat opozarja, da se gre tu za isti slučaj kot je bil že sprejet, da torej zavod sam ne prosi več kot le polovico

A. Šebek Trst,

Via Carducci (poleg kavarne New-York) B. Ivska dvorana. Damska česalnice. — Parfumerije in toaletni predmeti po najnižji cenl.

Važno za dame.

Podloga za moderne frizure, pletenice, kodri, (Bandeau) itd. Zunanja naročila natančno po uzoru pošilja po pošti.

Proti izpadanju las „Brenselhaarwasser“ K 2—3 | Za negovanje lica — lilijino mleko K 3—4 | „Crema Princeese Matilde“ Pariz K 2.— | Lilijni pudar K 3.— |

Haartod (prašek) odstrani takoje naldne koelne n. telesu itd. K 3—4. | Barva za lase, zajamč. neškodlj. K 5. | Navodila k vsem predmet. brezplačno.

odpisa, torej se mu ne more dati več, kot sam prosil, dr. Zajec razkašen zavpije: Potem pa povejte, kakšen poročevalec pa ste; Nato dr. Zajec umakne svoj predlog.

Nemci bi radi Mestno hranilnico.

Pri točki: Volitev upravnega odbora Mestne hranilnice za dobo 3 let, se Nemeč dr. Ambrositsch bridko pritožuje, da je slišal, da se pri tej volitvi Nemce izključijo. Nemci v tem vidijo „ein schweres Unrecht“. Slicujejo se na § 58 obč. stat. po katerem morajo v upravnem odboru biti zastopane vse stranke. Sicer se bodo pa pritožili do zadnje meje. — Zavrača ga dr. Triller, ki izjavi, da ta sklep izključuje vsak demostativni namen, da je pa izključeno pri danih razmerah, ko je Kranjska hranilnica čisto v nemških rokah in znana kot mestni hranilnici sovražna konkurenca, da bi bili Nemci na obe strani zastopani v upravnem odboru. Dr. Zajec zabteva volitev „po ključu“. — Višnikar in za njim župan pojasnijo pravo pravilnost določbe § 58, ki se ozira le na odseke omenjene od § 32—54, in da izključuje razlago, da bi § 58 vseboval tudi za upravni svet mestne hranilnice odseke, ozir. zastopnike vseh strank.

Izvoljeni so bili: Lilleg, Ložar, Štrukelj, — torej 3 klerikalci. Od nar. napr. stranke: Trnkoczy, Bončar, Dimnik, Milohnoja Štembov, dr. Triller, Višnikar, Reisner, Kavčič Ed. Pavlin Franc, Kollman Robert, Kozak Josip, Mejač Ivan, Šarabon, Velkovich, Vidmar in Vrhovnik. (10 obč. svetnikov in 10 občanov).

Volitev kuratorija mestnega dekliškega liceja za dobo 3 let.

Izvoljeni: Dr. Tavčar, Dimnik, Pippenbacher, Reisner, Milohnoja, Hudevernik, Mally, ga. Franja dr. Tavčarjeva in ga. Marija dr. Kokaljova.

V glavni odbor za obdelovanje močvirja sta bila izvoljena: Likozar in Štembov.

Javno kaznovana klerikalna olikanost.

Po izčrpanju dnevnega reda javne seje pridejo na vrsto razni nujni predlogi. Ker klerikalci skušajo ta del seje zavleči, in jih župan opozori naj se ne razburjajo, zagrozi dr. Zajec: Se bomo že še videli! Tedaj je bilo županove potrpežljivosti vendarle konec in ogorčen zavrne dr. Zajca: Vi ste akademično izobražen človek pa se tako nedostojno obnašate! Medklic: Najsurovejši delavec ima več olike kot dr. Zajc! Štefe: Saj se poznamo po — knofih!

Dr. Zajec smrtnobled spravi to javno izpričevalo o svoji olikanosti z obema rokama v žep.

Klerikalci stavijo še razna „vprašanja“ na g. žuana. Tem nekaterim sicer resnim „vprašanjem“ se takoj vidi nagajivi značaj.

Župan zaključil ob polu 9. zvečer javno sejo, nakar se vrši tajna seja.

Trst-Primorje.

Ali so se zganili. V kričečih slučajih kot je odgoditev porotnega zasedanja vsled docela zgrešenih umevanih razlogov, bi morala tudi na strani Slovanov pasti poslednja obzirnost. Naši ljudje vse preveč lahonijo po sodiščih, naši advokati bi sploh ne smeli imeti nikakega respekta pred jezikovno nezmožnimi sodniki. Vse razprave, koder je le ena izmed strank slovenska bi se morale vršiti v slovenskem jeziku. Tudi to, eno najhujših krivic, ki so sploh mogoče, so nad nami zagrešili tisti sodniki, ki se boje, da bodo vsled svoje nesposobnosti trpeli bodisi službeno pri avanziranju, bodisi drugače. To je predsednik deželnega nadsodišča gospod Jakopič sam skoro sam izpovedal rekši, da dotični odlok o odgoditvi ni izšel iz njegove glave. Tudi je priznal, da so motivacije Slovencev in Hrvatov vsega uvaževanja vredne. S tem nam je pokazana pot, po kateri smo tržaški Slovenci hodili do sedaj samo, da smo včasih nekoliko popuščali. Sedaj pa se to ne sme več zgoditi, ter si bomo dovolili dotičnike, ki proti temu edino pravemu stališču greše opozoriti na to. Sicer pa so se menda naši odvetniki in odvetniški kandidati resno zganili.

Pametna beseda — gluhim ušesom. Profesor Baccio Ziliotto je nastopil proti upejljavi slovenske ne kot obligatnega predmeta na goriških srednjih šolah, kjer se je dose sedaj mesto nje poučevalo francoščino. — Mnogo tinte je postalo žrtve tega vprašanja. Razpisali so se večinoma vsi enako, namreč da ni treba učiti se slovensčine že v šoli, kot obligatnega predmeta, pač pa naj se uči tega kmetskega jezika vsi oni, ki žele priti v javne državne službe. Na deželne službe, niti na občinske seveda še mislili niso, ker te upajo še dolgo držati v rokah. Seveda, nobeden izmed teh pismarjev ni vedel napraviti logičnega zaključka, ker tako pametni so že tudi sicer počasni Lahi, da sprevidijo, da se brez slovenskih jezikov ne da izhajati niti v „Regione Giulia“. Pa so „skunštvali“ takole. Kdor hoče v državno službo, naj se pa uči doma, privatno tega jezika, bogne daj pa, da bi se učili že v šoli. Seveda, nam

Slovanom je to zelo všeč, saj bo vse polno naših ljudi vsled svoje jezikovne usposobljenosti lažje dobilo kruha. — Le na nekaj bi radi opozorili naše ljube sodeželane, namreč na to, da s kurzovci ne bo šlo, ter da bo potrebno popolno znanje našega jezika, ako naj bo kdo sprejet v tako službo, — da bo imel opraviti s Slovani. To hoče tudi Lah, prof. Graziussi dokazati svojim rojakom, ter celo za rja, da nam Slovanom znanje italijansčine mnogo koristi, ker nam služi kot bojno sredstvo, ter svari Lahe, naj ne bodo kratkovidni, ter naj uče svoje otroke slovensčine, ki jim bo zelo dobro služila. Gotovo prav dober nasvet, toda „Il Piccolo“ ga je postavil na glavo, v zasmeh vsem treznim Italijanom. In s takim političnim nasprotnikom se nam ne bo težko bojevali, ker bo spregledal šele takrat ko bo že davno prepozno. In tako je prišel dober nasvet, z gotovo kompetentne strani, a je naletel na gluha ušesa.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov opozarja tem potom vse svoje člane. Da se vrši III. društveni redni občni zbor v nedeljo, dne 10. marca t. l. v Trstu ob 2 in pol popoldne in sicer v veliki dvorani „Slovenske Čitalnice“ (glavni vhod „Narodnega doma“). — Razen običajnih so na dnevnem redu druge važne točke, n. pr.: sprememba društvenih pravil in poslovnika, povišanje članarine ustanovitve pošporna sklada, i. t. d. Z ozirom na važnost dnevnega reda pričakuje osrednji odbor najhujšnje udeležbe toliko od strani tržaških, kolikor od strani zunanjih tovarišev članov. Cilj vseh tovarišev članov dne 10. t. m. bodi tedaj: občni zbor v Trstu Narodni Dom! Osr. odbor D. J. Ž. U.

Slovenčevi plakati v Trstu. Pred cerkvijo sv. Antona novega, sta se lepo pogovarjala dva, sicer pobožna Slovence. Eden je pravkar spravljal mašne bukvice, dočim je drugi še nekaj mencil po žepu, najbrže je še molil na rožni venec. Kar pravi eden: „Ti jaz sem pa čital one plakate, na katerih se „Slovenec“ iz Ljubljane priporoča naj ga kupujemo, čitamo in širimo, ker da je najbolj poučen list. Ali si ga že kupil, jaz ga namreč nisem v Trstu še nikoli videl, pa hočem, predno ga kupim vedeti, kaj pravzaprav piše“. Drugi: „Jaz sem pa sedel na lim in sem kupil to hinavsko kunjjo, v katero menda celo duhovniki pišejo. Toda v vsem listu nisem našel nič poučnega, nasprotno, ko sem ga dal iz rok, sem se zdel samemu sebi še bolj nevednega kot prej. — Jaz ne vem kako je to, da piše ta list v glavi da je političen, ko vendar ni drugega v njem kakor slavospevi na vodstvo „Eselesa“ in pa rentičenje na one Slovence, ki so v drugi stranki. Veš, jaz sem ga nesel nazaj v tobakarno, pa sem kupil „Jutro“ in pa eno tenko cigareto, za 2 vinarja, dramo. Tako je bilo, potem vse skupaj ena tragedija v enem dejanju“. Prvi: „Če je tako, potem pa ne bom jaz kupil „Slovenca“ pač pa tragedijo“.

Čudež. Dne 7. marca se je v Trstu dogodil velik čudež. Čeprav stari ljudje pravijo, da ne pamtijo, da bi se kedaj zgodil za dobe njihovega življenja, vendar se je zgodil. Mogoče se nas bo Bog usmili, ter nam podelil čudežev. Začetek je že tu. „Il Piccolo“ sam ga je napisal, komentiral in ustvaril. Namreč takole, da je napisal nič manj kot sedem slovenskih besed. Kdor temu čudežu ne verjame, naj si izposodi to laško kunjjo, kupiti se je ne plača, pa naj prečita notico: „Il naturale senso di giustizia“. Priporočamo, da se posadi na trden stol, si prepaše trebuh in pazi, da se od smeha ne prekuene ali pa razleti, ker za posledice ne odgovarjamo. Tudi mi še nismo videli čudežev in bogu bodi potoženo vanje. Toda to se čita kot kaka čudežna zgodba. In ako premislimo, da pred 20 leti ni bilo še nobene Slovenca v Trstu, pač pa kakih pet agitatorjev ščavov, da ni bilo niti dovolj kandidatov, da nas ni „Il Piccolo“ nikoli drugače imenoval kot „ščave“, da smo komaj pred leti dobili svoje pošteno ime „Sloveni“ v kolonah te kunjje, potem če premislimo, da danes „Il Piccolo“ napiše celih sedem slovenskih besed, potem to lahko proklamiramo za čudež. In ne bo dolgo, ko bo „Il Piccolo“ moral kupiti še strešice, nato bo pa še spremenil naslov v: „Malček“ potem bo pa po „Eidinosti“ in po „Jutru“, ki bo moralo bežati v — Benetke.

59 kron je pol ure ljubavi. Predvčeraj si je uradnik Anton Marinič, doma iz Zadra zazele ženske ljubezni. Ker je tudi ta v Trstu na prodaj, jo je šel kupit k 28 letni Stanislavi Milič, ki je doma iz Zagreba, a prodaja sedaj svojo ljubav v neki hiši v zagati Marinella v Trstu. Ko je Marinič zadovoljil svoji želji, je odšel, a kmalu za tem je zapazil, da nima več pri sebi listnice, v kateri je imel 50 K denarja. Vedel je takoj da mu je ni vzel nihče drugi nego njegova poturna izvoljenka Stanislava, katero je dal takoj aretirati.

Smrtna nesreča. Včeraj ob 6. uri zvečer je neki Viezzoli iz Pirana na neki brvi v ladjedelnici „Stabilimento Tecnico“ zgubil ravnotežje, se je prijel za električno žico in obležal na mestu mrtev. Na lice mesta došli zdravnik je zamogel konstatirati le smrt.

Zanimiv slučaj. Dvakrat krščeni, od matere izpostavljeni otrok. Tržaška policija je te dni prišla na sled res zanimivemu slučaju, ki ga tu opišemo. Šivilja Olga G. se je potrudila za ohranitev človeške družbe s tem, da je spravila na svet štiri otroke. Skrbela je pa, da ji je pri vsaki teh štiri operaciji šel na - - rok drug možki. Prvo tako operazijo je Olga izvršila, ko jej je bilo 16 let. Ko je pa leta 1906. — to je pred šestimi leti — Olga rodila kčerko, se je poslednje iznebila na način, ki se je zdel nji najlepši, dasiravno ni tak. — Dne 12 maja l. 1906. so namreč našli na tleh v prvem nadstropju hiše št. 14 v ulici delle Sette Fontane 2 meseca starega otroka ženskega spola. Dete je bil izročeno občini, in krščeno na ime Nerea Nerini. Sedaj, po šestih letih je pa policija prišla na sled materi, ki je svojega otroka tako izpostavila. Izpostavljenje otroka je pa po kazenskem zakoniku zaznanovano kakor zločin. Vsled tega je bila Olga G. aretovana. Ker je preteklo že več nego 5 let, so Olgo zopet izpustili. Olga G. je pa povedala, da je bila njena hčerka, ki jej je sedaj ime Nerea Nerini, že prej krščena pod imenom Ottilija G. — Slučaj je vsakako zanimiv.

Štajerska in Koroška.

Iz Celja. Mestna občina dobi za novo deško šolo od nemškega šulferajna precejšnjo podporo. — V seji mestnega občinskega sveta se je na predlog odbornika Anton Gorinschegga kot poročevalca mitniškega nadzorstvenega odbora, določila mitniška pristojbina za osebne avtomobile na 60 vin., za torovne avtomobile pa 1 K.

Maribor. Šolske razmere v mariborski okolici, posebno pa v magdalenski županiji so naravnost obupne. Magdalenska županija šteje nad 16.000 duš, med temi nad 10.000 Slovencev, a ima skupno celih 47 razredov ljudskih šol in še te so vse nemško-nacionalne, podpirane od šulferajna. 10.000 Slovencev nima niti enega razreda. Naši otroci morajo zahajati v nemške šole, ker ni slovenskih. Slovenska šola za mariborsko okolico je neobhodno potrebna. Naši klerikalni listi se zaletavajo v Ciril-Metodovo družbo, češ da ona šola samo objubljuje, postaviti je pa noče. Mislim, da imajo naši klerikalci najmanj povoda napadati našo šolsko družbo. Mesto da bi jo podpirali, so celo proti njej ustanovili politični in strankarski „Slovensko Stražo“, — ki vporablja nabrani denar mesto v narodno obrambne namene, zgolj v strankarske svrhe. Z denarjem „Slovenske Straže“ se plačuje blizu 1000 izvodov klerikalnega lista „Slov. Gospodar“.

Javno vprašanje na naše šolske oblasti. Učitelji šulferajnskih šol lepa slovenska imena pačijo na naravnost nesramen način. Tako ti napravijo iz našega Kosa (Kossa), iz našega Čučka (Tschutscheg) iz našega Žizka (Schischek). Po postavi se morajo pisati imena tako. kakor so v krstnem listu. Ali je postava morda samo za Slovence.

Zagoneten umor. Dne 5. t. m. so našli izletniki na Plabutschu na Zgor. Štajerskem na grozen način umorjeno 40—45 let staro gospo. Zločin je še nedogran.

Nesreča v gledališču. Pri popoldanski gledališki predstavi dne 3. t. m. v Mariboru je morala igralka Zofija Urban v prvem dejanju prestopiti neke stopnjice. Pri tej priliki ji je nenadoma spodrsnilo. Pri padcu si zlomila levo podlaket. Prepeljali so jo z rešilnim vozom na njeno stanovanje, kjer je dobila prvo zdravniško pomoč.

Ponesrečen kočijaž. V hotelu pri „Zamorcu“ v Mariboru uslužbeni kočijaž Save Maitz peljal se je z dvoprežnim vozom po tržaški državni cesti proti Hočam. V bližini mestne vodovodne naprave so se splašili konji. Maitz je padel na tla in obležal nezavesten. Zadobil je na glavi več težkih poškodb. Kavarnar Josip Wegner, ki je prišel mimo z avtomobilom, ga je vzdignil in odpeljal v bolnišnico.

Gozdni požar pri Tobladu. Dne 3. t. m. proti popoldnevu je nastal na posevstih g. Wallnerja in Franca Lacknerja nenadoma v tamkajšnjem gozdu požar. Zgorelo je nad 3 orale mladega gozda in več travnikov s kopicami sena. Po triurnem gašenju se je posrečilo ogenj pogasiti.

Požar. V nedeljo ob 8. uri zvečer je nastal na posestvu peka Štefana Krena v Bukovem Žlaku, sestoječim iz štirih poslopij, ogenj. Zaradi pomanjkanja vode in hudega vetra je bilo gašenje zelo otežkočeno. Le z velikim trudom in naporom je bilo mogoče rešiti živino in hišno opravo. Četovodja gasilnega društva v Škofjivasi je bil pri gasitvi nevarno ranjen. Podrl se je namreč strop. Ranjen je bil tudi neki drugi gasilec in sicer na rokah.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Khuenova demisija sprejeta.

Dunaj, 7. marca. Ministrski predsednik ogrskega kabineta grof Khuen Hedervary je bil danes sprejet od cesarja v polurni av-

dijenci, ter je podal ostavko, ki je bila takoj sprejeta. Popoldan je grof Khuen že odpotoval v Budapešto, da jutri v ogrski zbornici poroča o demisiji kabineta.

Bodgci ogrski možje.

Budapešta, 7. marca. Tu se vse časopisje obširno peča z odstopom Khuenta, zlasti pa s hitro odločitvijo krone. Bajje bo Khuen stopil iz političnega življenja. Cesar bo zaslial predvsem parlamentarne voditelje, predsednike zbornic in pa Lukaša, kateremu bo najbrže poverjena sestava kabineta.

Ex lex.

Budapešta, 7. marca. Ako bi Lukač ne sprejel sestave ogrskega kabineta nastane na Ogrskem ex lex, ker drugi politiki bajje odklanjajo Khuenovo politično dedščino.

Trializem.

Budapešta, 7. marca. Zelo pada v oči, da vse tukajšnje časopisje obširno piše o nevarnosti trializma.

Stürgkh vsled padca Khuenta oslabljen.

Dunaj, 7. marca. Vsled padca Khuenovega kabineta, je Stürgkhovo stališče zelo omajano. Sodi se, da ga bo draginjska debata in pa puntacije med vladama glede argentinskega mesa, pokopala.

Čehi v obstrukciji.

Dunaj, 7. marca. Češki klub je bajje sklenil predlagati v parlamentu, naj se predložene vojaške predloge en blok zavrnejo. S tem bi bili Čehi stopili v najakutnejšo obstrukcijo.

Vladarji.

Berlin, 7. marca. Tu se mnogo govori, o načrtu, da bi ruska carska dvojica o priliki obiskov nemškega cesarja Viljema II. v Friedbergu, stopila na avstrijsko ozemlje, ter se tam srečala z avstrijskim cesarjem Fran Josipom I.

Mali oglasi.

Proda se prav malo rabljen gromofon najboljše vrste znamka Angel in 20 plošč premer plošč 25 cm, cena zelo nizka. Naslov pove upravnistvo „Jutra“ v Trst.

Lepo meblovano sobo s posebnim vhodom, v pritličju, se odda s 1. aprilom v Ljubljani, Poljanski cesta št. 3. Soba je pripravna tudi za pisarno.

Fotograf A. Jerkič Trst, Via Posto 10 Gorica Gosposka ul. 7. U etniški izdelki, stalne cene.

2 spretna ključavniciarska pomočnika sprejme takoj Ivan Triller na Bledu.

Izdajatelj, glavni in odgovorni urednik Milan Plut. Tiska Tiskarna Dolenc (Fran Polić) v Trstu.

Iščejo se potovalci

za razpečavanje ameriškanskih pisalnih strojev „YOST“ z vidno pisavo, brez barvnega traku, Model 1912 proti visoki proviziji. Ponudbe pod Začetek poštno ležeče — Ljubljana.

Berite in strmite.

Čudovito!

600 komádov za K 3-90. Krasna pozlačena, 36 ur idoča ankerca z verižico vred, triletna garancija, moderna svileni kravata za gospode, 3 robci, moški prstan z imit. biserom, izvrstni ustnik za smodke, elegantna damska broša, krasno toaletno žepno zrcalo, denarnica iz usnja, žepni nož, par manšetnih gumbov, 3 napsne gumbe, vse double zlato, lep album s 36 slikami, najlepše na svetu, 5 različnih razveseljivih predmetov za mlade in stare, nastavek za pisma, 20 korespondenčnih in še 500 drugih raznih predmetov, neobhodno potrebnih za dom. — Vse skupaj z uro vred, ki je sama toliko vredna za K 3.90. Pošilja po povzetju dunajska eksportna trgovina F. Windisch, Krakov št. W.5.

Opom. Komur ne ugaja, se vrne denar nazaj.

Vekoslav Plesničar

TRST ulica Giulia 29 TRST Trgovina z vsakovrstnim jestvinskim blagom, razpošilja blago v mestu franko na dom in na deželo po dogovoru. Postrežba točna in solidna. - Konkurenčne cene

Ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, kravatte igle ter sploh vsakovrstno

zlatnino

prodaja se na obroke.

Trst, ul. Barriera vecchia 25, II.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

r. z. z. n. z.

obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

v Ljubljani

brez vsakršnega odbitka.

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

Popolnoma varno naložen denar.

Rezervni zaklad: K 700.000.

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

Trst, Piazza della Borsa 10

Centrala v Ljubljani - Podružnica v Gorici, Celovecu, Sarajevu Splitu in Celju. Delniška glavnica K. 8.000.000. Rezervni zaklad K. 800.000.

obavlja najkulantneje vse bankovne in menjalne posle ter kupuje in prodaja pod jako poveljnimi pogoji

devize in vse vrste denarja. — — — Vloge na knjižice

obrestuje za sedaj s čistimi 4 1/2 %

Prodaja srečke na majhne mesečne obroke.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 6 vinarjev

Restavracija „AURORA“

Via G. Carducci 18.

Na povratku iz umetniške turnee po Italiji, v zadnjem času tri mes ce v gledališču Apollo v Rimu

prvi ciganski srbsko-ogrski zbor

3 gospodje **HUNGARIA** 5 dam

pod voistvom ravnatelja Štefana Krema.

Proizvajajo se z narodnimi godali najlepše godbene in pevske točke.

Narodni ples „CZARDAS“ v kostumih.

Vsaki večer koncert od 7—12 ure ponoči. — Vstop prost.

Toči se izvrstno pivo Goess, od danes naprej bavarsko pivo Book,

Goessalvator.

Za obični obisk se priporoča prav toplo

G. Domines, restavrater.

Očali

najboljše vrste, bogata zaloga, od 70 vinarjev naprej. — Čudeži!

„**Helvetia**“, ul. Barriera 19
Gramofoni in plošče.

Velika zaloga plošč s slovanskimi komadi od K 2 naprej.

Osrednja Banka ^{šoških hranilnic} Piazza Ponterosso 2

Podružnica v Trstu

Obrestuje vloge:

4 1/4 % 4 1/2 % 4 3/4 % 4 5/8 %

povračeno obrestovanje

na knjižice na računu in fixe vloge premijne vloge

Vse bančne transakcije.

Uradne ure od 9-12, 2-5.

VLOGE od K 100.000.000

Delniška glavnica K 25.000.000

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. -- Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. - FILIALKA Sv. Petra cesta. - Telefon št. 273

Najnovejše, dobro in ceno se kupi edino le v

Angleškem skladišču oblek

Ljubljana Mestni trg. št. 5 — Ljubljana Mestni trg št. 5.

Ogromna zaloga najnovejših spomladanskih oblek, raglanov, klobukov itd. za gospode in dečke, ter najnovejša konfekcija za dame in deklice nudi vsakemu ukusu v popolno zadovoljnost.

Dospeli so tudi v Parizu, Berlinu in Dunaju osebno kupljeni modeli damske konfekcije, katere zadene poseben chic in pozornost.

Cene priznane nizke in brez konkurence.

O. Bernatovič.

Velikanska zaloga izgotovljenih oblek za moške, ženske in otroke

BOHINEC & C.

Ul. delle Torri 2 — TRST — Ul. S. Lazzaro 17 (za cerkvijo S. Antona novega)

Velikanska zaloga vsakovrstnih najmodernejših oblek, površnikov, dežnih plaščev i. t. d. i. t. d.

Najnižje stalne cene.

Obleke po meri od K 50,— naprej.

Najnovejši nakup dobrega blaga.

Solidna in točna postrežba.

Novo pogrebno podjetje

Prevoz mrličev na vse kraje

TRST — Corso št. 47 (Vogal Piazza C. Goldoni) - Telefon 14-02.

Zastopstva v Nabrežini, na Opčinah in pri Orehu (Noghere), in v Miljah z razprodajo pogrebnih predmetov.

Vozovi z bogato opremo od najenostavnejših do najbolj luksurijoznih. — Krasna izbira vencev iz umetnega cvetja, biserov in porcelane. — Zaloga pravovršnih sveč lastnega izdelka s prodajo na drobno in na debelo. Vsi pogrebni predmeti so stalno na izbero. — Stalne, cene brez konkurence, postrežba točna, splošno pohvalna. — Nočna naročila se sprejemajo v zalogi, ul. Tesa št. 31. — Telefon. 14-02.

RESTAVRACIJA ALLA STAZIONE

Trst, trg pred juž. kolodvorom 3 (Nasproti južnega kolodvora).

Priporoča se slavnemu občinstvu in potnikom, ki potujejo skozi Trst za obilen obisk.

Toči se izvrstno pivo in vino prve vrste.

DOBRA KUHINJA - POSTREŽBA TOČNA

GENE ZMERNE.

Lastnik Anton Andrijanič, bivši vratar hotela „Balkan“.